

AU Aarhus/Herning
SUMMARISK
RETTEVEJLEDNING (MED RØDT)

HA 6. SEMESTER

ERHVERVSRET

Skriftlig eksamen den 1. juni 2018

Varighed: 3 timer

Alle skriftlige hjælpemidler er tilladte

Vejledende vægtning:

Opgave 1: 20%

Opgave 2: 40%

Opgave 3: 40%

Den angivne vægtning er vejledende og har alene til formål at angive, hvordan eksaminanderne kan disponere eksamenstiden.

Opgave 1 (20%)

1.1. Fra hvilket tidspunkt indtræder retsvirkningen, når en kontrahent ifølge Aftaleloven eller Købeloven skal "give meddelelse"?

Der må tænkes på Aftalelovens § 40 (se §§ 4,2, 6,2, 9, 19, 28,2 og 32,2) og Købelovens § 61 (se §§ 6, 26, 27, 31, 32, 52 og 54). Ifølge begge bestemmelser indtræder retsvirkningen fra det tidspunkt, reklamationskrivelsen er indleveret til befordring med forsvarligt befordringsmiddel. Det er således modtageren, som bærer hele transportrisikoen for den pligtmæssige reklamation.

1.2. En dansker sælger løsøre til en engelsk køber. Af den af sælger udfærdigede kontrakt fremgår det, at hvis det kommer til retssag mellem parterne vedrørende et køberetligt problem, skal dansk ret anvendes. Du bedes redegøre for resultatet af lovvalget.

I forbindelse med køb af løsøre vil anvendelse af dansk ret ifølge lovvalgsaftale kunne være den "gamle" danske Købelov fra 1906 eller CISG. Hvis der blot er anført dansk ret (som anført i opgaven), vil det betyde, at CISG skal anvendes, Købelovens § 1a, stk. 4. Hvis den "gamle" danske Købelov skulle anvendes, skulle det udtrykkeligt anføres i lovvalgsaftalen.

1.3. Til begrebet "levering" er knyttet en lang række retsvirkninger. Nævn mindst 3 af de vigtigste retsvirkninger tillige med en kort forklaring.

Følgende virkninger er knyttet til begrebet levering - leveringssted -: tid/forsinkelses-konstatering (§ 21), hvor er leveringsstedet (§§ 9, 10, 11, 62, 63, 64, 65 og 73), fordeling af omkostninger, risikoens overgang for hændelige begivenheder (§§ 17,1, 17, 2, og 37), prisfastsættelsesøjeblik i specielle tilfælde (§ 7), mangelskonstatering (§ 44).

1.4. Jan Eriksen har den 25. maj købt og betalt en brugt Volvo V 70 (årgang 2014) hos Volvo, Herning. Jan Eriksen skal først afhente bilen den 15. juni. En af Jan Eriksens kreditorer ønsker at foretage udlæg i Volvoen den 28. maj. Er dette muligt?

Da køber har betalt bilen, kan sælgeren ikke udøve standsningsret i henhold til Købelovens § 39. Køberens beskyttelse mod sælgerens kreditorer (hvis han måtte have sådanne) indtrådte fra aftalens indgåelse den 25. maj, fordi der er tale om en speciesgenstand - en brugt bil. Købers kreditor kan derfor godt foretage udlæg i Jan Eriksens bil, selv om den fortsat henstår hos sælger.

Ved besvarelsen skal der henvises til relevante lovbestemmelser.

Opgave 2 (40%)

Kjeld Jensen har siden 2003 - i personligt regi - drevet "Kjeld Jensens Tømmerhandel". Kjeld Jensens bedstefar - Kjeld Jensen - startede virksomheden op i 1946, og i 1968 overtog "gamle" Kjeld Jensens søn - Bent Jensen - ledelsen, og - som nævnt - blev det barnebarnets tur til at lede virksomheden i 2003.

Virksomheden er nu Jyllands største inden for branchen og har hovedsæde i Herning med filialer i 11 andre jyske byer. I løbet af foråret 2018 løber Kjeld Jensen ind i følgende små og store problemer, som du bedes løse:

Hændelse 1: Hovedsædet i Herning er beliggende på en ca. 50.000 m² stor grund i den vestlige del af Herning. Her er dels en kontorbygning, en detailforretning og så en meget stor lagerplads med bygninger, men også et meget stort område, hvor byggematerialer ligger ude i det fri eller kun overdækket, men ikke aflåst, dog indhegnet bag et hegn på 2,5 meter.

Hver eneste nat bliver lagerpladsen derfor overvåget af nattevagter ansat hos Kjeld Jensen. Vagten har altid en schæferhund - som ejes af Kjeld Jensen - med sig. I alle weekender er der på pladsen to nattevagter. Søndag den 22. april kl. 03.40 indtræffer følgende kedelige situation: Nattevagten Dan Vogter runderer den store plads, og af en eller anden grund bliver schæferhunden King meget urolig, og Dan Vogter kan ikke kalde den til orden. Det ender med, at hunden overfalder og skambider Dan Vogter således, at han er uarbejdsdygtig i godt en måned, ligesom han pådrager sig forskellige mén, herunder især store bidskader i ansigtet.

Dan Vogter udtaler allerede mandag den 23. april, at han ønsker alle tab erstattet. Kjeld Jensen kontakter straks sit forsikringsselskab, som den 30. april meddeler, at det ikke er af den opfattelse, at den tegnede hundeforsikring dækker denne episode.

2.1. Kjeld Jensen beder dig udarbejde et notat, som indeholder argumenter for og imod, at forsikringsselskabet skal dække skaden og til sidst en vurdering af, hvorledes en eventuel retssag vil falde ud.

Summarisk vejledning. Opgaven vedrører erstatning uden for kontrakt og er stærkt inspireret af Ufr. 1944/602, Ufr. 41/854 og Ufr. 2009/2469H. Hundelovens § 8 skal nævnes (se lærebog side 189), ansvaret er objektivt.

Alle 6 erstatningsbetingelser bør nævnes/diskuteres, og især spørgsmålet om egen skyld/accept af egen risiko og måske også samtykke i forbindelse med ansættelse som vagtmand med anvendelse af en bidsk hund. Det er argumentationen, som tæller, og ikke resultatet.

Hændelse 2: Kjeld Jensen havde den 22. maj som Qvick-brev (er fremme inden for 24 timer) sendt et tilbud på spær til tømrermester Søren Christensen i Slagelse. Om aftenen den 22. maj sad Kjeld Jensen - som kontrol - og efterregnede de tilbud, som han selv eller hans ansatte havde udsendt i løbet af den 22. maj. Her opdagede Kjeld Jensen, at tilbuddet til Søren Christensen var behæftet med en regnefejl tillige med, at der var hjælpematerialer for ca. 10.000 kr., som ikke var medtaget, og den samlede fejl udgjorde kr. 17.578 kr. ud af en samlet tilbudspris på 277.899 kr.

Kjeld Jensen sendte derfor en korrigerende mail til Søren Christensen den 22. maj kl. 21.10. På grund af et alvorligt kabelbrud på Sjælland kom ingen mails frem til modtagerne. Først den 24. maj kom den korrigerende mail frem til Søren Christensen, som allerede den 23. maj havde læst tilbuds brevet fra Kjeld Jensen. I løbet af den 24. maj talte Kjeld Jensen og Søren Christensen sammen i telefonen, og ved den lejlighed gik det op for parterne, at de havde et problem. Kjeld Jensen var af den opfattelse, at hans tilbud skulle forhøjes med 17.578 kr., hvilket afvistes af Søren Christensen.

2.2. Du bedes begrundet redegøre for, hvorledes tvisten mellem Kjeld Jensen og Søren Christensen bør løses.

Tilbudsgiveren Kjeld Jensen bindes af sit tilbud, som er sendt med brev, når det kommer til kundskab hos Søren Christensen den 23. maj, jf. Aftl. §§ 1 og 7.

Tilbagekaldelsen/korrektionen af tilbuddet sender Kjeld Jensen med mail den 22. maj om aftenen, og den kommer først frem hos tilbudsgiveren (i dennes inbox) den 24. maj på grund af det alvorlige kabelbrud. Tilbagekaldelser/korrektioner er påbud, som binder modtageren allerede på komme frem-tidspunktet. Komme frem-tidspunktet er den 24. maj, mens komme til kundskab-tidspunktet er allerede den 23. maj. Kjeld Jensen er således bundet af sit tilbud.

Den gode besvarelse diskuterer også, hvorvidt regnefejlen og forglemmelsen har en størrelse som bringer løftemodtageren (Søren Christensen) i ond tro, jf. Aftalelovens § 32, stk. 1. På grund af den forholdsvis lille fejl, må konklusionen blive, at Søren Christensen er i god tro, og Kjeld Jensen bindes således af sit fremsendte tilbud.

Hændelse 3: Kjeld Jensen havde den 14. maj modtaget en accept fra tømrermester Peter Hansen i Slagelse. Accepten var dog 4 dage forsinket, og Kjeld Jensen kunne ud af sammenhængen se, at Peter Hansen måtte være af den opfattelse, at han havde afgivet rettidig accept. Kjeld Jensen skrev derfor samme dag (14. maj) et brev til Peter Hansen. Brevet blev sendt som Qvick-brev (er fremme inden for 24 timer), og Kjeld Jensen anførte, at Peter Hansens accept var forsinket, og at han i øvrigt havde solgt tømret til anden side til en bedre pris, og, for at gøre det hele værre, til en af Peter Hansens konkurrenter i Slagelse.

Kjeld Jensens brev af 14. maj nåede aldrig frem til Peter Hansen, som den 18. maj ringede Kjeld Hansen op for at høre, hvor tømret blev af. Kjeld Hansen forklarede Peter Hansen den rette sammenhæng, hvorefter Peter Hansen meddelte, at han ønskede at fastholde handlen, fordi han jo aldrig havde modtaget brevet fra Kjeld Jensen. Dette afviste Kjeld Jensen.

2.3. Du bedes begrundet redegøre for, hvorledes tvisten mellem Kjeld Jensen og Peter Hansen bør løses.

Summarisk rettevejledning: Kjeld Jensen modtager en forsinket accept fra Peter Hansen og indser straks, at løsningen ikke kan findes i Aftalelovens § 4, stk. 1, men derimod i § 4, stk. 2, som pålægger Kjeld Jensen straks at afgive pligtmæssig reklamation i netop denne situation, hvor han ikke ønsker at blive bundet. Spørgsmålet er således, om en pligtmæssig reklamation skal opfattes som et påbud, som binder, når det kommer frem til modtageren, jf. Aftalelovens §§ 1 og 7, eller om der er tale om en meddelelse, hvor retsvirkningen allerede indtræder, når meddelelsen overgives til forsvarligt transportmiddel, § 40 i Aftaleloven (og § 61 i Købeloven). Der er tale om det sidste. Det vil sige, at modtageren af meddelelsen - Peter Hansen - allerede overtog risikoen for meddelelsens bortkomst fra afsendelsestidspunktet, § 40. Kjeld Jensen har således ret.

Hændelse 4: "Kjeld Jensens Tømmerhandel" blev i april måned 2018 pr. brev kontaktet af en konsulentvirksomhed, som ville sælge rådgivning vedrørende affaldshåndtering. Brevet og brochuren fra rådgivningsselskabet blev af tømmerhandlens disponent - Hans Blicher - udleveret til Bjarne Nielsen, som var pladsformand, hvilket vil sige, at han løbende sørgede for, at den store plads på ca. 50.000 m² altid var ryddelig, og at al affald blev håndteret.

I begyndelsen af maj måned kontaktede en konsulent fra konsulentvirksomheden Bjarne Nielsen, og de aftalte, at konsulenten næste dag - den 9. maj - skulle komme til møde på tømmerhandlen. Mødet endte med, at Bjarne Nielsen indgik aftale med konsulenten om, at konsulentfirmaet skulle udarbejde

en rapport om, hvordan tømmerhandlen kunne opnå størst mulige besparelser på tømmerhandelns affaldshåndtering. Det ville koste cirka 50.000 kr. at få rapporten udarbejdet.

Kjeld Jensen havde intet hørt om denne rapport, så da den dukkede op på hans skrivebord den 31. maj inkl. en faktura, som lød på 54.000 kr. + moms, meddelte han straks konsulentfirmaet, at han nægtede at betale for det udførte arbejde, og tilføjede, at han fandt rapporten aldeles værdiløs. Konsulentfirmaet fastholdt, at fakturaen skulle betales.

2.4. Hvorledes er retsstillingen mellem Kjeld Jensen og konsulentfirmaet?

Summarisk rettevejledning. Opgaven er inspireret af Ufr. 2008/2727. Opgaven vedrører fuldmagt. Pladsformand Bjarne Nielsen er udstyret med en stillingsfuldmagt, Aftalelovens § 10, stk. 2. Den afgørende diskussion vil være, hvorvidt Bjarne Nielsen har handlet helt uden for fuldmagten med den retsvirkning, at Kjeld Jensen ikke er bundet uanset konsulentfirmaets gode eller onde tro, jf. Aftalelovens § 10, stk. 1. e.c., eller om Bjarne Nielsen handler inden for fuldmagten, men uden for bemyndigelsen, hvor det afgørende for Kjeld Jensens bundethed vil være, hvorvidt konsulentfirmaet er i god eller ond tro, Aftalelovens § 11, stk.1. Diskussionen er vigtigere end resultatet. Østre Landsret kom til det resultat, at Bjarne Nielsen havde handlet helt uden for fuldmagten.

Opgave 3 (40%)

Stine Jensen (SJ) havde gennem flere år arbejdet i virksomheden Økoplast A/S, der producerede emballage til fødevarerindustrien. SJ havde klaret sig knap så godt på Købmandsskolen i Aabenraa. Af den grund var hun endt i HR-afdelingen i Økoplast og tilbragte nu tiden med at læse korrektur på spørgsmålene til den årlige medarbejderundersøgelse. Når hun ikke var fordybet i dette, hjalp hun indkøbsafdelingen med at bestille råvarer fra diverse leverandører.

Den 1. marts 2018 afgav SJ en ordre til den danske papproducent Papageno ApS. Ordren lød på køb af 4 km pap på rulle til EUR 1,00 per meter. Levering skulle ske den 1. april samme år.

Samtidig afsendte SJ en tilsvarende ordre til en italiensk producent – Papolotti S.p.A. – samme produkt, samme pris, samme mængde og samme leveringstidspunkt.

Begge ordrer blev sendt per e-mail, og kort tid efter afsendelsen blev SJ opmærksom på, at hun havde foretaget den samme bestilling to gange. Med overraskende snarrådighed skyndte hun sig at sende en ny e-mail til begge leverandører, hvori hun afbestilte begge ordrer.

Dagen efter modtog SJ e-mails fra de to leverandører. Papageno ApS oplyste, at de med stor tilfredshed havde læst SJ's oprindelige e-mail straks efter modtagelsen, og at de så frem til at levere de 4 km pap.

Ikke længe efter fik SJ en lignende e-mail fra Papolotti S.p.A., som også imødeså leveringen og dermed også fastholdt ordren.

SJ var nu ved at gå ned med stress og gik derfor til sin chef, som havde vanskeligt ved at forstå, hvorfor hun havde afbestilt begge ordre i stedet for kun den ene. Han ville nu gerne vide, om begge, ingen eller kun den ene af ordrene var afbestilt? Hvis kun den ene var afbestilt, ville det være fint, for Økoplast A/S havde trods alt brug for én leverance til sin produktion.

Han bad derfor SJ tage kontakt til en advokat for at få afklaret situationen.

SJ rettede derfor henvendelse til sin barndomsven Poul Sørensen, som nu var advokat. SJ forelagde ham sagen og bad ham vurdere, om der var indgået en kontrakt med kun den ene eller anden leverandør, med begge leverandører eller med ingen af leverandørerne.

SJ havde i øvrigt et tillægsspørgsmål. Hun ville gerne vide, hvilket regelsæt de enkelte ordrer ville være underlagt i forhold til forsinkelse og mangler, hvis det enten var den ene eller anden leverandør, der blev indgået en kontrakt med?

3.1. Hvad skal advokaten svare?

SJ afgiver to ordrer til henholdsvis en dansk og en italiensk leverandør. Der er tale om spørgsmål vedrørende kontraktindgåelse. I forhold til den danske leverandør skal kontraktindgåelsen vurderes efter reglerne i aftaleloven. Kontraktindgåelsen i forhold til den italienske leverandør skal vurderes efter reglerne i CISG, idet sagen angår et internationalt løsøre-køb mellem erhvervsdrivende, der begge er hjemmehørende i lande, der har ratificeret CISG, jf. CISG artikel 1, stk. 1, litra a.

Hvad angår ordren sendt til den danske leverandør, blev denne sendt den 1. marts og er at betragte som et tilbud. Da tilbuddet sendes per e-mail, vil fremkomsttidspunktet hos den danske leverandør være umiddelbart efter afsendelsen. For at kunne tilbagekalde tilbuddet skal dette ske inden eller samtidig med, at det kommer til modtagerens kundskab, jf. Aftalelovens § 7. Ud fra sagsfremstillingen må det lægges til grund, at tilbuddet kom til den danske leverandørs kundskab kort tid efter modtagelsen og dermed inden modtagelsen af SJ's tilbagekaldelse. Tilbagekaldelsen er således ikke sket rettidigt, hvorfor der er indgået en kontrakt mellem de to selskaber.

Hvad angår ordren sendt til den italienske leverandør, svarer faktum til situationen med den danske leverandør. Men da CISG finder anvendelse, følger det af CISG artikel 16, stk. 1, at et tilbud kan tilbagekaldes, indtil modtageren har afsendt sin accept. Det må i øvrigt lægges til grund, at SJ's ordre er et tilbud i henhold til CISG artikel 14, stk. 1, samt at artikel 16, stk. 2 ikke finder anvendelse i det pågældende tilfælde). Det vil desuden være et plus, hvis den studerende kan skelne mellem CISG artikel 15, stk. 2 og CISG artikel 16, stk. 1, og i den forbindelse anføre, at den danske aftalelov ikke indeholder en pendant til CISG artikel 15, stk. 2. Idet SJ tilbagekalder sit tilbud inden den italienske leverandørs afsendelse af dennes accept, er tilbagekaldelsen sket rettidigt.

Det må derfor konkluderes, at der er indgået en kontrakt mellem de to danske selskaber, men ikke mellem Økoplast A/S og den italienske leverandør.

I forhold til tillægsspørgsmålet er der tale om kontraktindgåelse enten med en dansk eller en italiensk leverandør. Hvis kontrakten er indgået med den danske leverandør, vil spørgsmål om forsinkelse og mangler være køberetlige forhold, der er reguleret i den danske nationale købelov (Købeloven). Hvis det er den italienske leverandør kontrakten er indgået med, vil de køberetlige forhold være reguleret i CISG, der i dette tilfælde finder anvendelse i medfør af CISG artikel 1, stk. 1, litra a, da begge parter er hjemmehørende i lande, der har ratificeret CISG.